

From “Ground Zero” to Digital Recomposition

Reassembling Greek Gas Corporate Memory through the Heritage Lab Model

Katya Corvino, Matteo Allasia, Heritage Lab Italgas

EOGAN CONFERENCE | 15-16 June 2026

PCC Historical Archives, Athens, Greece

From “Ground Zero” to Digital Recomposition

TURIN 1837
1857 ATHENS

Stronger together

Enaon is the holding company (former Depa Infrastructure).

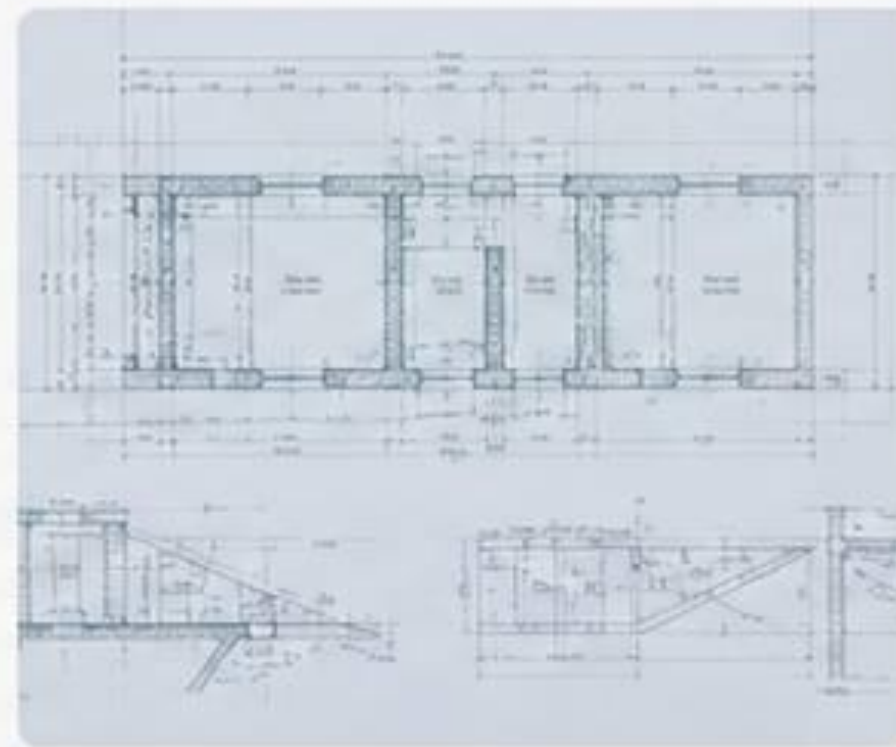
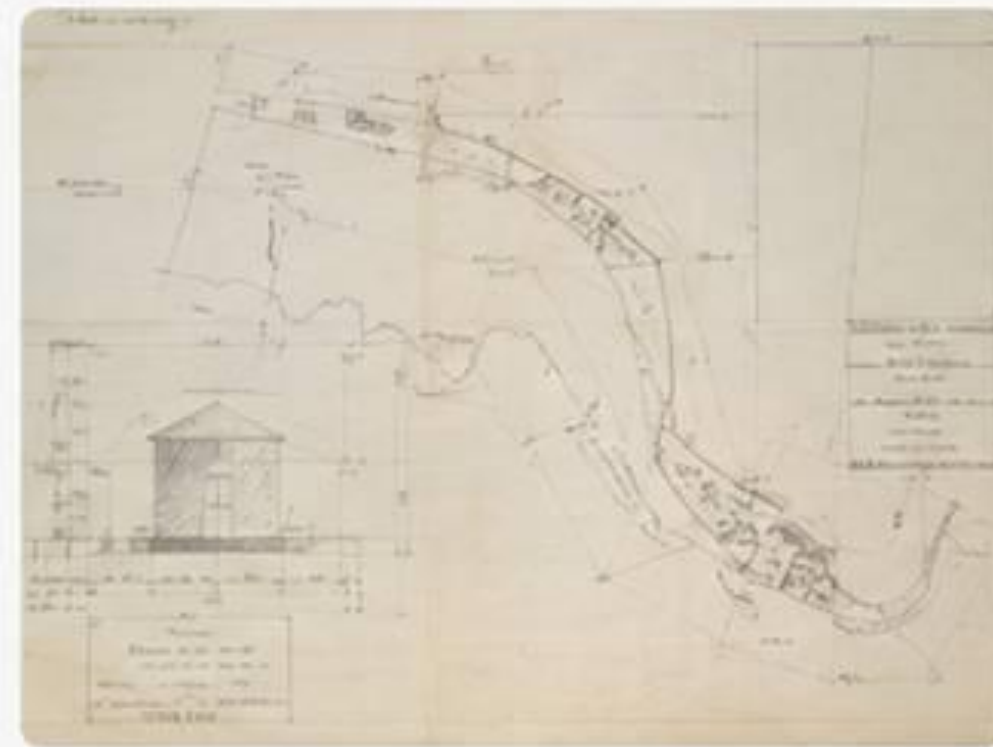

Italgas is a leader in gas distribution in Italy and Greece and, following the acquisition of 2i Rete Gas in April 2025, has become Europe's leading company in the sector.

Heritage Lab is where Italgas' cultural heritage is preserved and shared with the community through digitisation. It stands as a laboratory for knowledge, experimentation and, above all, digital innovation.

A digital Archive for Gas History

A Digital Humanities initiative dedicated to identifying, preserving, digitising and sharing over a century of gas industry heritage through a unified digital platform for researchers across Europe.

From “Ground Zero” to Digital Recomposition

2MOU 5PARTNERS

Italgas, Enaon, HA-NBG, GSA, University of West Attica.

Partners

Scientific supervision

Project coordination
Resources Training

**National Bank of Greece
Historical Archive**

Documents created as part of the various Gas corporations' exchanges with the bank, including business plans and Administrative Board meeting records.

**General State Archives
of Greece**

Post-WWII factory operation documents, Directory of Industry records. Includes workers' expertise, technical reports of international committees about natural gas, and citizens' correspondence.

University of West Attica

Professor Yannis Stoyannidis
Scientific Coordinator

Lenia Vitsikanou
Intern Archivist

Nat Zoupanti
Intern Archivist

Enaon

**Heritage Lab
Italgas**

Main custodians

Archival Material: areas of research

Business History

Examining the corporate evolution of Athens Gasworks through plans and board minutes.

Social & Labour History

Recovering the stories of gasworkers, their expertise, roles, and daily routines.

Technical History

Studying the infrastructure, equipment, and gas production methods.

The Digital Repository Vision

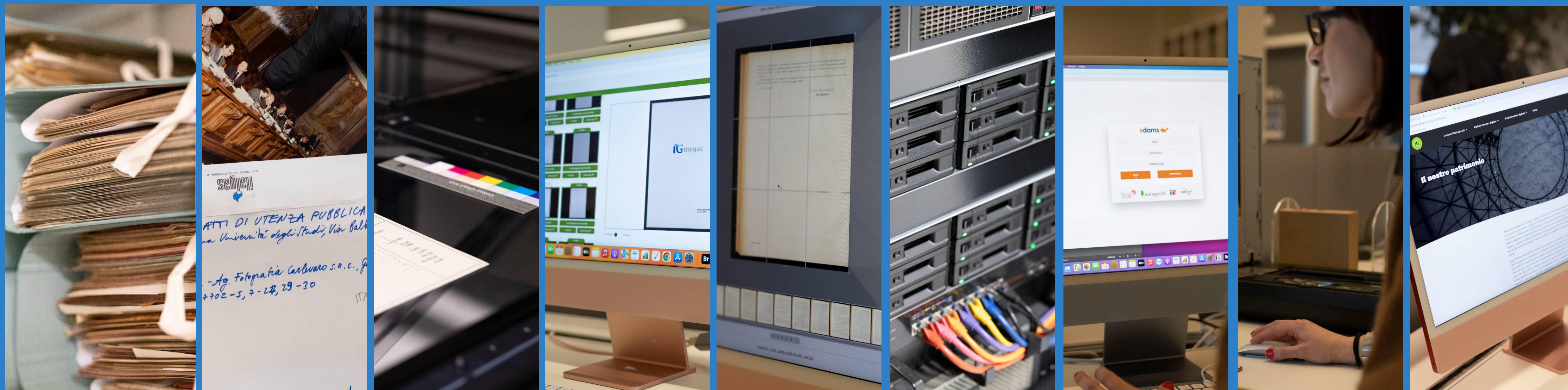
The digital repository will reunite documents and relics preserved across different locations and institutions, allowing researchers to view Gas records as a coherent total of documents.

All metadata will be an outcome of printed information, archivists' detailed hypotheses and conclusions, and supporting management information from the institutions.

PHASE 0: RESOURCES TRAINING

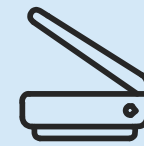
Heritage Lab model and the digitization workflow were the subject of a preliminary training period before the beginning of the project at the Heritage Lab digital laboratories in Turin.

During this training phase, the archival staff of the University of West Attica had the opportunity to closely follow our digitization process, from the initial preparation of the materials to the final publication of the digital content.

The Heritage Lab Approach

Scanning & Capture

Technical drawings digitised via wide-format scanners. Textual records captured at **300–600 DPI** for OCR processing.

File Management

Master files preserved as **TIFF at 600 DPI**. Web-optimised JPEGs at minimum **150 DPI** for public access.

OCR & IIIF

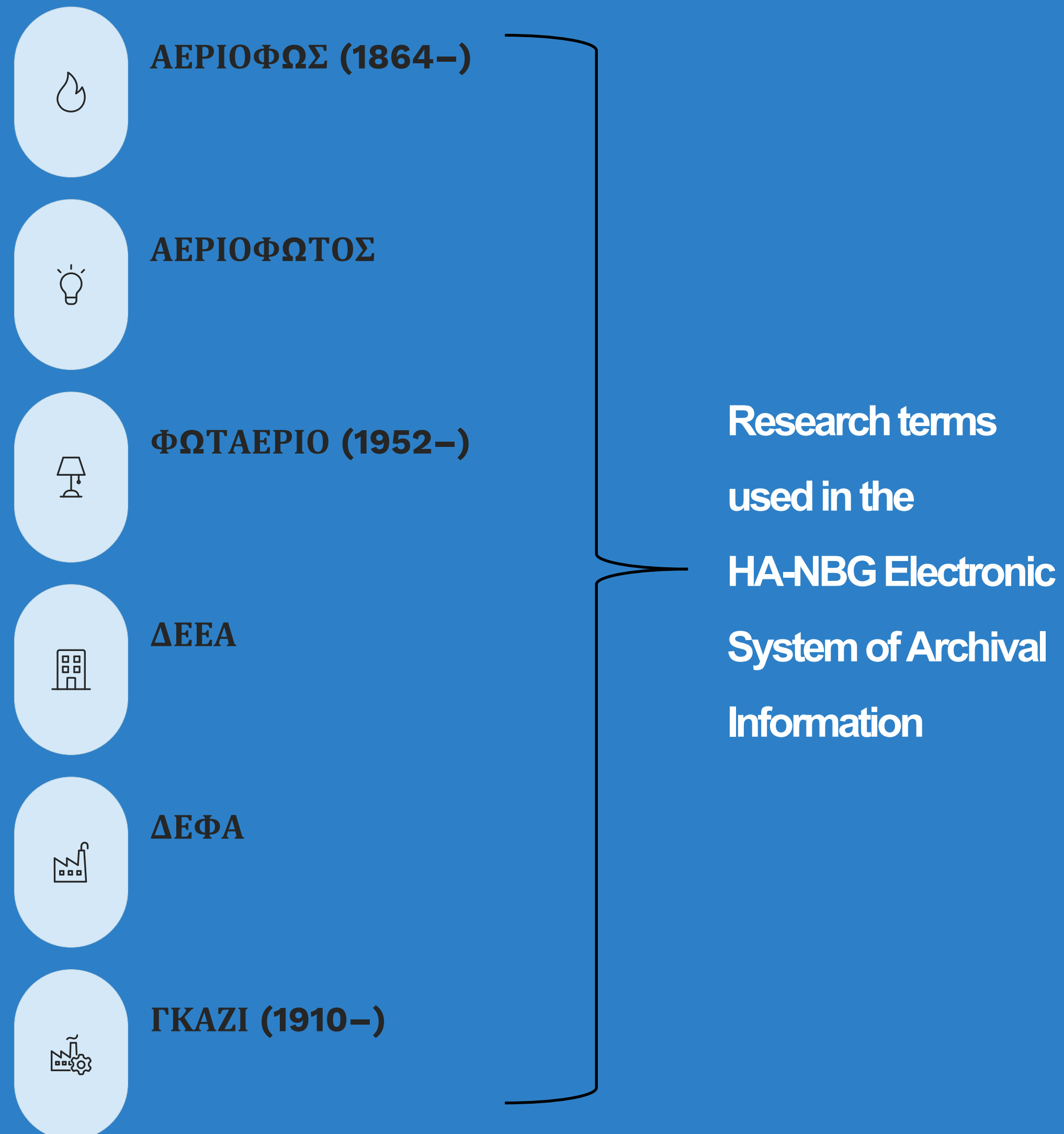
Full-text search enabled via OCR. **IIIF standard** adopted for deep zooming, annotations, and comparative analysis across European collections.

Metadata Integration

Each digital object uniquely identified and linked to descriptive and technical metadata, including archivist hypotheses, labourer names, and institutional provenance.

PHASE 1: HA-NBG

Research Method

The research is organized based on selected research terms and the retrieved archival material is studied and evaluated for its relevance.

Descriptions are noted in ISAD(G) fields and access points are created based on specific themes and terms indicated by the documents. Names and roles of executives and employees of the Gas corporations are being identified and tagged, creating cross-connections between different types of documents.

The training of archivists working on the project, archival research, appraisal and the digitization process have been organized and guided by the members of the Department of Archival Management of HA-NBG, Maria Voltera, Chrysalena Antonopoulou and Dimitra Bougesi.

PHASE 1: HA-NBG

1. Process Description:

Thirty-nine (39) files were retrieved through a systematic search of the catalogue of the Historical Archive of NBG using controlled keywords.

Following a review of their contents, archival descriptions were created at file and document levels, with parallel indexing of subject terms and the names of individuals and legal entities.

The selected material is being gradually transferred to the institution's Digitization Laboratory and is currently undergoing digitization, with the production of digital images in three formats and specifications.

PHASE 1: HA-NBG

2. The archival material:

- 39 files relevant to the scope of the project have been reviewed and processed
- 126 certificates from the Lighting Gas Refugee Association (“Enosi Prosfygon Aeriofotos”).
- 1 employee register of Athens Municipal Gasworks Provided through HA-NBG by the Cultural Foundation of the National Bank (MIET), Hellenic Literary and Historical Archive (ELIA) collection.

Ο σημερινός Γεν. Διευθυντής του Φωταερίου Ἀθηνῶν κ. Γιοτσαλίτης Θεόδ. φαίνεται ὅτι αἰσθάνεται κάποια ἰδιαίτερη εὐχαρίστησι νὰ παίξει μὲ τὸν πόνο τῶν ἐργαζομένων καὶ νὰ κοροῖδεύει τοὺς ἐργάτας μὲ ὑποσχέσεις ποὺ ποτέ δὲν κρατᾷ. Χρόνια ὀλόκληρα τώρα ἱταρκῶς μοιράζει ὑποσχέσεις σὲ ἐπισήμους καὶ ἀνεπίσημους, στὰ Συνδικάτα καὶ στὸ Προσωπικὸ; ὅτι θὰ κάνει θαύματα μὲν ἡ Ἐπιχειρήσις γίνει αὐτοδύναμος οικονομικῶς.

Ἀκόμα ζωηρὰ κτυπᾶνε στ' αὐτιά μας οἱ ἐπίσημες ὑποσχέσεις ποὺ ἔδωσε πρὸ ἔτους στὸν κ. Ὑπουργὸ τῆς Ἐργασίας καὶ στὸν Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ὅταν μὲ δάκρυα σχεδὸν στὰ μάτια (ἄσχετα ἐὰν ἦσαν κροκοδείλια) ἔλεγε ὅτι, ποὺ μὲν πᾶρει αὐξήσει στὰ προϊόντα τῆς Ἐπιχειρήσεως τότε θὰ τριβούμε τὰ μάτια μας. Παντοῦ ὅπου τὰ Συνδικάτα τὸν καλέσανε στίς ἐπίσημες ἀρχές νὰ δώσει λόγο γιὰ τίς προνομιακές αὐξήσεις, σὰν πλάκα γραμμοφῶνου ἐπαναλάμβανε, ὅτι «φιλοδοξεῖ» νὰ κάνει τὸ Προσωπικὸ τοῦ Φωταερίου νὰ εἶναι πρῶτο στίς ἀποδοχές μεταξὺ τῶν Ἐπιχειρήσεων Κοινῆς Ὁφελείας. Ἀλλὰ κοιλοπονοῦσε βουρὸ καὶ γέννησε ποντικῆ. Τὸ θαῦμα ἔγινε καὶ μᾶς πέταξε κατὰμουτρα σὰν νὰ εἴμαστε οἱ φτωχοὶ ἐνορίται τῆς συνοικίας τοῦ γιὰ ἔλεημοσύνη 100.000 δρχ. καὶ τριβούμε ἀληθινὰ τὰ μάτια μας ἀπὸ τὴν ἀσυνέπεια ἐνὸς Γενικοῦ Διευθυντοῦ ποὺ διευθύνει μιά τόσο σοβαρὴ ἐπιχείρησι. Καὶ ἡ «φιλοδοξία τοῦ» νὰ μᾶς κάνει πρῶτο στίς ἀποδοχές ἔμεινε κενὴ φρασολογία καὶ ἐμεῖς οἱ ἐργαζόμενοι τοῦ Φωταερίου ἔχουμε γίνει ὅχι πρωτοπόροι ἀλλὰ οὐραγοὶ καὶ τῆς πρὸ μικρῆς ἐπιχειρήσεως. Μὰ οἱ ἐργαζόμενοι δὲν ξεχνᾶνε, οὔτε δίνουν εὐκολὰ συχωροχάρτια σὲ κείνους ποὺ τοὺς κοροῖδεύουνε. Μὲ τὸ μοναδικὸ ὅπλο ποὺ τοὺς μένει. τὴν Ἀπεργίαν, θὰ ἐκνασθμῆσουνε στὸ Γενικὸ Διευθυντὴ κ. Γιοτσαλίτη μιά πρὸς μιά τίς ὑποσχέ-

σεις τοῦ καὶ θὰ καλέσουν τὸν κ. Δήμαρχο νὰ ἐπέμβει. Μᾶς τονίζει σὲ κάθε διάβημά μας πὼς δὲν εἶναι Ἐργοδότης, οὔτε Κεφαλαιοκράτης, ἀλλὰ Προϊστάμενος μιᾶς Δημοτικῆς Ἐπιχειρήσεως. Χίλιες φορὲς νὰ εἴχαμε ἓνα Κέμπ ή Βλάβγαλη, γιὰτὶ θὰ ξέραμε μὲ ποιὸν θὰ εἴχαμε νὰ κάνουμε. Οἱ ἐργαζόμενοι στὴν Ἡλεκτρικὴ, στοὺς Ἡλεκτρικοὺς Σιδηροδρόμους, στὴν Ἐταιρεία Ὑδάτων, ποτέ τοὺς δὲν ἐννοίωσαν τὴν ἀγανάκτησι ποὺ νοιώθουμε σήμερα ἐμείζμὲ ὑποσχέσεις ποὺ δίνονται καὶ δὲν κρατιῶνται. Καὶ ἄς ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ ἰδιωτικὲς ἐπιχειρήσεις ποὺ θησαυρίζουν μὲ τὴν ἀνοχή τοῦ Κράτους.

Μὰ ἐκεῖ πᾶς ποὺ ἡ κοροϊδία ξεπερνᾷ τὰ ὅρια τῆς ἀνοχῆς, εἶναι ὅτι ἐπιχειροῦν ὅς στενοὶ συνεργάται τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως νὰ πείσουνε τὸ Προσωπικὸ, ὅτι ἡ Ἐκμετάλλευσις δὲν «ἔχει πάλι χρήματα» καὶ κινδυνεύει. Μόνο γιὰ ἀναμφιβήτους κάνουν τὰ ἐπιχειρήματά τους. Ἡ Ἐκμετάλλευσις σήμερα μᾶζι μὲ τὴν αὐξήσει τοῦ Κῶκ θὰ εἰσπράττει κατὰ μῆνα περίπου 450 000 000 καὶ μὲ αὐτὰ μπορεῖ καὶ ἀνασυγκρότησι νὰ γίνει καὶ τὸ Προσωπικὸ νὰ συντηρηθεῖ μὲ κάποια ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια. Δὲν τὸ θέλουν αὐτὸ ὅμως ὠρισμένοι παράγοντες τῆς Ἐκμεταλλεύσεως. Γιὰτὶ πιστεύουν μόνον στὰ προσωπικά τους συμφέροντα καὶ θέλουν νὰ ἱκανοποιήσουν μερικὲς κούφιες φιλοδοξίες τους.

Ἀνασυγκρότησις ὅμως μὲ ἄδεια στομάχια δὲν γίνεται καὶ τὰ ἐργατικά χέρια θὰ ἀρνηθοῦν νὰ κινηθοῦν, ἂν δὲν γεμίσει τὸ στομάχι. Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ καταλάβουνε καλὰ ἐκεῖνοι ποὺ διευθύνουν.

Τὸ ἔμψυχο ὀλικὸ κινεῖ τὰ ἄψυχα μηχανήματα, δίχως αὐτὸ τίποτα δὲν γίνεται. Ὑποσχέσεις δὲν θέλουμε ἄλλες, φουσκώσαμε. Μόνο μὲ πραγματικὲς ἐκδηλώσεις θὰ πεισθοῦμε ὀριστικά.

Ἀπὸ τὴν Ὑποκρίσιν μας

ΨΕΥΤΟΑΛΤΡΟΥΙΣΜΟΙ

Μὲ εἰσήγησι τοῦ κ. Δημητρίου Δ., προϋσταμένου καταναλωτῶν, ὑπεγράφη νέα ἀπόφασις τοῦ κ. Δημάρχου μὲ τὴν ὁποία οἱ Προϊστάμενοι Ὑπηρεσιῶν δὲν θὰ πάρουν τὴν ἀναιμική οικονομική ἐνίσχυνσι ποὺ ἦταν 200.000.

Ἡ χειρονομία αὐτὴ δὲν συνκινεῖ οὔτε ἓνα (ἀριθμὸς 1) ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους, γιὰτὶ κάθε ἐργάτης καὶ υπάλληλος ξέρει ἀπὸ ποὺ πηγάει καὶ οὐδὲν ἐνδεχόμενα τῆς οὔτε ἕχρος ἀληθινοῦ ἀλτροῦισμοῦ καὶ οὔτε κὰν ὑποψία μᾶς ὑποτιθεμένης θυσίας. Ἡ ἐκμετάλλευσις δὲν σώζεται μὲ 2.200.000 οὔτε τὸ Προσωπικὸ αἰσθάνεται ἰδιαίτερη εὐχαρίστησι ὅταν οἱ Προϊστάμενοι δὲν παίρνουν ὅτι τοὺς ὀρίζει μιά ἀπόφασις.

Ἐὰν ἡ πρότασις εἶχε εἰλικρινὴ ἐλατήρια, ἔπρεπε νὰ εἶχε γίνει ὅχι σήμερα, ἀλλὰ στὴν πρώτη Δημαρχιακὴ ἀπόφασιν καὶ ἐὰν πράγματι ὁ κ. Δημητρίου πιστεύει, ὅτι ἔτσι ὠφελεῖ τὴν Ἐκμετάλλευσιν κατὰ 2.200.000 γιὰτὶ αὐτὸ δὲν τὸ σκέφθηκε ὅταν τελείως παρὰνομα μὲ ἔλλειμμα καὶ τότε ποὺ εἶχε ἡ Ἐκμετάλλευσις πῆγε ὁ δικὸς τοὺς μισθὸς κατὰ 1.000.000 τὸν μῆνα ἐπ'άνω καὶ ἄφησε τοὺς παληοὺς τὸν συναδέλφους Τμηματάρχας στὸ 1.500.000 λαχνασμένους νὰ φτάσουνε τὸ δικὸ τοῦ μισθοῦ.

Ἀλλὰ τί εἶναι μὲ 200.000 ψωροχιλιάδες νὰ παριστάνεις τὸν ἀλτροῦιστὴ καὶ ἀνώτερο ἄνθρωπο. Τζάμπα πρᾶμα.

*

ΨΙΘΥΡΙΣΜΟΙ

Αὐτὲς τίς μέρες ἀκούγονται σὲ διάφορα γραφεῖα, ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς «φίλους» τοῦ Συλλόγου Ὑπαλλήλων πολλὰ εὐεργετικά πράγματα ποὺ τέρπουν βέβαια τὰ αὐτιά τῶν ἐλαχίστων ἀκροατῶν, ἀλλὰ χρειάζονται καὶ μιά μικροῦς ἀπάντησι. Τὰ συνδικάτα τοῦ Φωταερίου καὶ οἱ συνδικαλισταὶ ποὺ τὰ διευθύνουν δὲν εἶναι γαντζωμένοι τὰ προσωπικά τους συμφέροντα, οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ πουληθοῦν στὸν Ἐργοδότη μὲ τὸ χρυσάφι ὅλου τοῦ κόσμου. Πιστεύουμε στὴ ζωὴ τῆς Ἐπιχειρήσεως γιὰτὶ μέσα σ' αὐτὴ στενὰ εἶναι συννεφεμένη ἡ ἰδία μας ζωὴ.

Source: Historical Archive of NBG (GR HA-NBG A FO59 SE4 SS0004 FI00026).

PHASE 2: GSA

1. Research
2. Digitisation
3. Valorisation

Much more is still to come.

**"Tradition is not the worship of
ashes, but the preservation of fire."**

Gustav Mahler

